

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

**Izveštaj o implementaciji
Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU
u oblasti životne sredine i klimatskih promjena
s Akcionim planom
za period 2016-2020.**

izveštajni period
jul 2016 - decembar 2017. godine

Podgorica, decembar 2017. godine

SADRŽAJ:

Uvod.....	3
2. Pregled realizacije obaveza po podoblastima za period jul 2016. - decembar 2017. godine.....	4
2.1. Horizontalno zakonodavstvo.....	4
2.2. Kvalitet vazduha	6
2.3. Upravljanje otpadom	8
2.4. Kvalitet voda.....	11
2.5. Zaštita prirode	13
2.6. Industrijsko zagađenje.....	17
2.7. Hemikalije.....	19
2.8. Buka	23
2.9. Civilna zaštita	24
2.10. Klimatske promjene	24
2.11 Horizontalne obaveze	26
3. Sumarni pregled	27
ZAKLJUČCI:	28

Uvod

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 28. jula 2016. godine donijela *Nacionalnu strategiju za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.* (u daljem tekstu: Strategija s AP).

Strategija s AP je pripremljena i strukturirana da kao sveobuhvatni dokument odgovori na zahtjeve početnog mjerila za Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene (P27), i predstavlja osnov za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena, uključujući i planove za razvoj relevantnih administrativnih kapaciteta i procjenu potrebnih finansijskih resursa. Takođe, Strategijom s AP predviđena je izrada *Plana reorganizacije i jačanja administrativnih kapaciteta u sektorima životne sredine i klimatskih promjena za period 2017-2020.* (Plan), koji je Vlada donijela na sjednici 12. jula 2017. godine. Planom je detaljno sagledano stanje administrativnih kapaciteta u institucijama na državnom i lokalnom nivou relevantnim za pitanja P27, te definisana potreba za dodatnim angažovanjem 41 novog službenika do 2020. (40 na državnom i 1 na lokalnom nivou). Imajući u vidu navedeno, pitanja administrativnih kapaciteta nijesu razmatrana predmetnim Izvještajem.

P27 obuhvata deset podoblasti, i to: Horizontalno zakonodavstvo, Kvalitet vazduha, Upravljanje otpadom, Kvalitet voda, Zaštita prirode, Industrijsko zagađenje, Hemikalije, Buka, Civilna zaštita i Klimatske promjene, i sve su obuhvaćene Strategijom s AP. Akcionim planom (AP) predviđena je realizacija mjera u pogledu transpozicije i implementacije pravne tekovine EU u ovoj oblasti, za period 2016-2020.

Ekonomska i finansijska analiza Strategije s AP, kojima se ujedno definišu izvori i modeli finansiranja, pokazale su da će ukupni troškovi usklađivanja sa standardima EU do 2035. godine za oblast životne sredine i klimatskih promjena iznositi 1,42 milijarde EUR.

Strategijom s AP je definisana metodologija izvještavanja, u skladu sa kojom se vrši praćenje realizacije obaveza za svih deset podoblasti, kroz pripremu kvartalnih izvještaja, a posredstvom koordinatora podoblasti. Kvartalne izvještaje shodno Strategiji s AP priprema MORT (Direktorat za EU integracije i međunarodnu saradnju), u skladu sa odgovarajućom procedurom i dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje. **Od donošenja Strategije s AP, Vlada je usvojila tri Izvještaja o implementaciji Strategije s AP, i to za periode: jul-decembar 2016. godine (I Izvještaj), januar-mart 2017. godine (II Izvještaj) i april-jun 2017. godine (III Izvještaj).**

Zaključkom Vlade od 20. jula 2017. godine, a usljed niskog stepena realizacije obaveza, predviđeno je da se revizija Strategije s AP sprovede u roku od tri mjeseca. Imajući u vidu da je izrada Pregovaračke pozicije za P27 u finanoj fazi, kao i da je u toku izrada Programa pristupanja Crne Gore EU 2018-2020, nakon konsultacija sa Ministarstvom evropskih poslova, a shodno dinamici pregovaračkog procesa, odlučeno je da se revizija Strategije s AP sprovede nakon usvajanja pomenutih dokumenata, čime bi rokovi za realizaciju obaveza bili realni i u potpunosti usklađeni.

Predmetnim Izvještajem obuhvaćen je status realizacije obaveza Strategije s AP od njenog usvajanja (28. jul 2016. godine) do decembra 2017. godine.

2. Pregled realizacije obaveza po podoblastima za period jul 2016. - decembar 2017. godine

2.1. Horizontalno zakonodavstvo

U podoblasti Horizontalno zakonodavstvo, do kraja 2017. planirana je realizacija 16 obaveza (5 u dijelu transpozicije i 11 u dijelu implementacije). Realizovano je 5 obaveza, 2 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije, **što čini stepen realizacije od 31,25%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2014/52/EU (EIA)	1	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2017.	U TOKU	Sprovedena je Javna rasprava o Nacrtu zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu u periodu 18.10 – 27.11.2017. U toku je proces dobijanja mišljenja relevantnih institucija na Nacrt zakona.
		2	Izmjene i dopune / donošenje novog podzakonskog akta		2017.	U TOKU	Podzakonski akti će biti izmijenjeni u roku od godinu dana od dana donošenja Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu.
2	Direktiva Savjeta 91/692/EEZ (SRD)	3	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o infrastrukturi prostornih podataka („Sl. list CG“ br. 37/17).
3	Regulativa (EZ) 401/2009 (EEA i EIONET)	4	Izmjene i dopune zakona ili donošenje novog zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	U Zakonu o infrastrukturi prostornih podataka dat je osnov za donošenje podzakonskog akta.
		5	Donošenje podzakonskih akata		2017.	NEREALIZOVANO	Podzakonski akti će biti donešeni u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona o infrastrukturi prostornih podataka (14.06.2018).

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2001/42/EZ (SEA)	6	Priprema i sprovođenje plana dodatne obuke kadrova na državnom i lokalnom nivou	MORT	2016-2017.	REALIZOVANO	U 2016. realizovano kroz Nacionalni trening posredstvom regionalnog projekta ECRAN –finansiran od strane EK.
2	Direktiva 2011/92/EU (EIA)	7	Priprema i sprovođenje plana dodatne obuke kadrova na državnom i lokalnom nivou	MORT	2016-2017.	REALIZOVANO	Realizovano u saradnji sa Misijom Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS).

3	Direktiva 2008/99/EZ (Zaštita životne sredine kroz krivični zakon)	8	Priprema i sprovođenje plana za podizanje nivoa znanja (jačanje svijesti) svih aktera uključenih u oblast krivično-pravne zaštite životne sredine i javnosti, kroz treninge i radionice svih predstavnika zaduženih za ova pitanja MP, MORT, UIP, Državno tužilaštvo, sudski vještaci, sudovi.	MORT	2016-2017.	NEREALIZOVANO	Aktivnosti na realizaciji obaveze nijesu sprovedene usljed nedostatka administrativnih kapaciteta i finansijskih sredstava. Planirano je angažovanje stranog eksperta prilikom pripreme plana za podizanje nivoa znanja, a isto će otpočeti nakon jačanja kapaciteta Direkcije za horizontalno zakonodavstvo u Direktoratu za životnu sredinu.
4	Direktiva 2007/2/EZ (INSPIRE)	9	Pripremiti specifičan plan transpozicije i implementacije INSPIRE Direktive (PLAN INSPIRE)	MORT	2016-2017.	U TOKU	Izvršena je transpozicija kroz Zakon o infrastrukturi prostornih podataka („Sl. list CG“ br. 37/17), dok Plan još uvijek nije izrađen.
5	Regulativa Komisije (EZ) 1205/2008 (Metapodaci)	10	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.	U TOKU	Tekućim budžetom za 2018. (pozicija Konsultantske usluge – projekti i studije) su planirana sredstva za pripremu INSPIRE Plana, čijoj će se izradi pristupiti tokom 2018.
6	Regulativa Komisije (EZ) 976/2009 (Definicija elemenata metapodataka)	11	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.	U TOKU	
7	Regulativa Komisije (EU) 268/2010 (Pristup prostornim podacima)	12	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.	U TOKU	
8	Regulativa Komisije (EU) 1089/2010 (Interoperabilnost)	13	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.	U TOKU	
9	Odluka Komisije 2009/442/EZ (Monitoring i Izvještavanje)	14	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.	U TOKU	
10	Direktiva Savjeta 91/692/EEZ (SRD)	15	Uskladiti procedure izvještavanja	MORT	2017.	REALIZOVANO	Izvještavanje je uređeno Zakonom o infrastrukturi prostornih podataka („Sl. list CG“ br. 37/17).
11	Preporuke 2001/331/EZ (Inspekcija)	16	Priprema i sprovođenje plana dodatne obuke inspektora u Upravi za inspekcijske poslove	MORT UIP	2016-2017.	NEREALIZOVANO	Uz podršku Mreže Evropske unije za implementaciju i primjenu zakona o životnoj sredini (IMPEL) u septembru 2017. realizovana je obuka u pogledu primjene Preporuke 2001/331 EZ, dok se sa aktivnostima izrade Plana obuka nije otpočelo usljed nedostatka administrativnih kapaciteta.

2.2. Kvalitet vazduha

U podoblasti Kvalitet vazduha, do kraja 2017. predviđena je realizacija 9 obaveza (4 u dijelu transpozicije i 5 u dijelu implementacije). Realizovane su 4 obaveze, 2 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije, što čini **stepen realizacije od 44,44%**.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VAZDUHA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva Komisije (EU) 2015/1480 (Referentne metode, validacija podataka, lokacije mjernih stanica)	1	Donošenje podzakonskih akata Aktivnost korak 1: Revizija mreže za monitoring kvaliteta vazduha u skladu sa čl. 5 Direktive 2008/50/EZ u okviru IPA projekta - IPA/2014/032-803.09/ME/kvalitet vazduha)	MORT	2017.	U TOKU	Revizija mreže za praćenje kvaliteta vazduha je planirana kroz IPA projekat „Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori“ koji je počeo u julu 2017. i predviđeno je da traje 6 mjeseci. Izmjene i dopune Uredbe o uspostavljanju mreže za monitoring kvaliteta vazduha u pogledu lokacija mjernih mjesta će biti urađene nakon utvrđivanja lokacija (Aktivnost korak 1).
2	Direktiva (EU) 2016/802 izmjenjena Direktiva 2012/33/EU (Brodsko goriva) i Direktiva 1999/32/EZ (Sadržaj sumpora u tečnim gorivima)	2	Donošenje podzakonskog akta	MORT	2016.	REALIZOVANO	Uredba o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u tečnim gorivima naftnog porijekla („Sl. list CG“, br. 17/17). Na osnovu Zakona o zaštiti vazduha („Sl. list CG“ br. 31.07.2015) i Uredbe, donešen je Program praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla za period maj 2017 - maj 2018. („Sl. list CG“, br. 33/17) i time dat okvir implementacije.
3	Direktiva o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (EU) 2016/2284	3	Aktivnost korak 1 – Analiza nove Direktive	MORT	2017.	REALIZOVANO	Izvršena je analiza nove Direktive i izvršen je njen nezvaničan prevod na crnogorski jezik,
		4	Aktivnost korak 2 – Unapređenje i inoviranje inventara o emisijama	AZPŽS		NEREALIZOVANO	AZPŽS će biti spremna da realizuje aktivnost nakon kompletiranja softverskog rješenja i sprovedene obuke službenika za rukovanjem istim.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
KVALITET VAZDUHA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2008/50/EZ (o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi - AAQ)	5	Proširenje mreže mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i realokacija postojećih mjernih mjesta, obnova EMEP stanice i nabavka dodatne analitičke opreme za laboratoriju	AZŽS ZHMS CETI	2017.	U TOKU	Planirano je da revizija i proširenje mreže bude urađeno kroz IPA projekat „Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori“, koji je počeo u julu 2017. Faza revizije trajeće 6 mjeseci, nakon čega je potrebno raspisati tendersku proceduru za nabavku nove opreme.
2	Direktiva 2004/107/EZ (As, Hg, Ni, i PAH – «4.,,čerka“ Direktiva»)						
3		6	Usvajanje drugog Akcionog plana za implementaciju Nacionalne strategije za upravljanje kvalitetom vazduha sa mjerama za postizanje usklađenosti sa graničnim vrijednostima na teritoriji države	MORT	I kvartal 2017.	REALIZOVANO	Četvrti izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha s Predlogom akcionog plana za period 2017 - 2020. usvojen je na 22. sjednici Vlade održanoj 20.04.2017. Usvajanjem ovog dokumenta nastavljena je implementacija krovne Direktive 2008/50/EC o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi koja se u Crnoj Gori u potpunosti implementira od 2010.
4	Direktiva 2001/81/EZ (Maksimalne nacionalne emisije - NEC)	7	Unapređenje vođenja inventara acidifikujućih i eutrofikujućih zagađujućih materija i prekursora ozona	AZŽS	2017.	U TOKU	U toku je pružanje tehničke pomoći putem TAIEX instrumenta za unaprijeđenje inventara emisija.
		8	Izrada projekcija emisija i uspostavljanje maksimalnih nacionalnih emisija	AZŽS	2017.	NEREALIZOVANO	U oktobru 2017. je realizovana TAIEX misija na temu kreiranja inegrisanog IT alata koji bi obezbijedio istovremeno ažuriranje GHG i Inventara emisija zagađujućih materija. Tom prilikom službenici AZPŽS su aktivno učestvovali u izradi dijela alata koji se odnosi na ažuriranje emisija iz sektora Energetike i Industrije. Planirano je da se ostali sektori obrade u narednim TAIEX misijama ili drugim programima pomoci. AZPŽS će biti spremna da realizuje aktivnost nakon kompletiranja softverskog rješenja i sprovedene obuke službenika za rukovanjem istim.
5	Direktiva 1999/32/EZ (Sadržaj sumpora u tečnim gorivima), izmijenjena Direktivom 2012/33/EU (Brodsko goriva)	9	Obuka lučkih vlasti za vršenje kontrole kvaliteta brodskih goriva	MORT MSP-Lučke kapetanije	2017.	REALIZOVANO	Sprovedena obuka za dva predstavnika Ministarstva saobraćaja i pomorstva u pogledu primjene ove Direktive u okviru Evropsku agenciju za pomorsku bezbjednost (EMSA) - Lisabon 22-23.11.2017.

2.3. Upravljanje otpadom

U podoblasti Upravljanje otpadom do kraja 2017. predviđena je realizacija 23 obaveze, 16 u dijelu transpozicije i 7 u dijelu implementacije. Realizovano je 14 obaveza (13 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije), **što čini stepen realizacije od 60.87%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
UPRAVLJANJE OTPADOM							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Regulativa Komisije (EU) 1357/2014 kojom se zamjenjuje Aneks III Direktive 2008/98/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o otpadu i opozivaju određene Direktiva (Okvirna Direktiva o otpadu)	1	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 64/11 i 39/16)
		2	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG“, br. 83/16)
2	Odluka Komisije 2014/955/EU (Okvirna Direktiva o otpadu)	3	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		4	Izmjene i dopune podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG“, br. 83/16)
3	Direktiva Savjeta 1999/31/EZ (Deponije)	5	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		6	Izmjene i dopune podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija („Sl. list CG“, br. 25/16)
4	Direktiva Savjeta 2003/33/EZ (Deponije)	7	Izmjene i dopune podzakonskog akta	MORT	do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija („Sl. list CG“, br. 25/16)
5	Regulativa (EZ) br. 2150/2002 (Statistika o otpadu)	8	Saradnja u cilju usaglašavanja propisa o prikupljanju informacija	MONSTAT (MORT, Agencija)		NEREALIZOVANO	Saradnja će biti ostvarena tokom 2018.

6	Direktiva Savjeta 96/59/EZ (PCB/PCT)	9	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta	MORT	do 180 dana	NEREALIZOVANO	Nakon izrade nacionalnog plana za odlaganje/dekontaminaciju opreme koja sadrži PCB i PCB otpada (NIP) i izrade priručnika za identifikaciju i bezbjedno rukovanje PCB opremom u skladu sa NIP, pristupiće se izradi ovog propisa.
7	Direktiva 2006/21/EZ (Rudarski otpad)	10	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		11	Izmjene i dopune / donošenje novog podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje dozvole za prerađu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva („Sl. list CG“, br. 78/16)
8	Regulativa (EZ) br. 1013/2006 (Pošiljke otpada)	12	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		13	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada, listi klasifikacije otpada i sadržaju i načinu vođenja registra izdatih dozvola („Sl. list CG“, br. 83/16)
9	Regulativa Komisije (EZ) br. 1418/2007 (Pošiljke otpada)	14	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		15	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada, listi klasifikacije otpada i sadržaju i načinu vođenja registra izdatih dozvola („Sl. list CG“, br. 83/16)
10	Direktiva 2000/59/EZ (Otpad sa brodova) Regulativa (EU) 1257/2013 (Recikliranje brodova)	16	Postojeće nadležnosti nijesu jasno definisane	MORT, MSP (Lučka kapetanija)	2017.	NEREALIZOVANO	Nadležnosti će biti definisane tokom 2018.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
UPRAVLJANJE OTPADOM							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2000/53/EZ(Vozila na kraju životnog ciklusa - ELV)	17	Pripremiti specifični plan implementacije direktive (DSIP)	MORT	2017.	NEREALIZOVANO	Od izrade DSIP-a se odustalo, imajući u vidu da Nacrtom pregovaračke pozicije nije predviđen prelazni period za implementaciju Direktive.
2	Direktiva 96/59/EZ (PCB/PCT)	18	Izrada nacionalnog plana za Odlaganje/dekontaminaciju opreme koja sadrži PCB i PCB otpada (NIP)	MORT AZŽS	2016-2017.	U TOKU	Mjere će biti realizovane 2018, nakon finalizacije projekta „Održivo ekološko upravljanje PCB-ijem u Crnoj Gori”, koji je financiran od strane Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF).
		19	Izrada priručnika za identifikaciju i bezbjedno rukovanje PCB opremom u skladu sa NIP		2017.	U TOKU	
3	Regulativa (EZ) br. 1013/2006 i Regulativa (EZ) br. 1418/2007 Regulativa (EU) br. 660/2014 (O pošiljci otpada)	20	Unaprijediti izdavanje dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada	AZŽS	2017.	REALIZOVANO	Unaprijeđen proces izdavanja dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada, zahvaljujući brojnim obukama službenika.
4	Direktiva 2000/59/EZ (Otpad sa brodova)	21	Određivanje nadležnosti	MORT MSP- Lučke kapetanije	2017.	NEREALIZOVANO	Nadležnost će biti određena tokom 2018.
5	Regulativa (EU) br. 1257/2013 i Regulativa (EZ) br. 1013/2006 i Direktiva 2009/16/EZ (Reciklaža otpadnih brodova)	22	Određivanje nadležnosti	MORT MSP	2017.	NEREALIZOVANO	Nadležnost će biti određena tokom 2018.
6	Direktiva 2008/98/EZ (Okvirna Direktiva o otpadu)	23	Donošenje odluke o izboru opcije za upravljanje otpadom	MORT	2016.	NEREALIZOVANO	Mjera će biti realizovana kroz Izmjene Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2015-2020, čije je donošenje planirano za 2018.

2.4. Kvalitet voda

U podoblasti Kvalitet voda, do kraja 2017. predviđena je realizacija 12 obaveza, i to 6 u dijelu transpozicije i 6 u dijelu implementacije. Realizovano je 6 obaveza (5 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije), što čini **stepen realizacije od 50%**.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 91/271/EEZ (Komunalne otpadne vode - UWWT)	1	Donošenje Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama	MORT MPRR	2016.	REALIZOVANO	Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama („Sl. list CG“, br. 02/17) Direktiva je transponovana u većoj mjeri, dok će se potpuna transpozicija postići donošenjem podzakonskih akata i Programa izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda na osnovu ovog zakona do kraja 2018.
		2	Donošenje podzakonskih akata		2017.	REALIZOVANO	Odlukom o određivanju osjetljivih područja na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva („Sl. list CG“, br. 46/17) definisana su osjetljiva područja po slivovima i stvoreni uslovi za dalje uspostavljanje sistema prečišćavanja voda uključujući primarni/sekundarni ili tercijsarni tretman.
		3	Pravilnik o aglomeracijama		2017.	REALIZOVANO	„Sl. list CG“, br. 78/17 od 23.11.2017.
2	Odluka Komisije 2014/431/EU (Format izvještavanja - UWWT)	4	Donošenje Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama („Sl. list CG“, br. 02/17) je stvoren osnov za donošenje Pravilnika o sadržaju, metodologiji i načinu izvještavanja.
		5	Donošenje podzkonskih akata	MPRR MORT	2017.	U TOKU	Urađeno je 5 pravilnika predviđenih za 2017 ¹ . Program izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda (Program) Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama će biti donešen u II kvartalu 2018.
3	Direktiva Savjeta 98/83/EZ (Voda za piće)	6	Donošenje zakona	MZ	2017.	REALIZOVANO	Zakon o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu utvrđen je na Sjednici Vlade, 28.09.2017, trenutno u skupštinskoj proceduri.

¹ Odluka o određivanju osjetljivih područja na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva („Sl. list CG“, br. 046/17 od 18.07.2017, 048/17 od 24.07.2017);

Pravilnik o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija – dostavljen na objavljivanje u Sl. listu;

Pravilnik o sadržaju izvještaja o ispuštanju (dispoziciji) komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda - dostavljen na objavljivanje u Sl. listu

Pravilnik o monitoringu i vrednovanju rezultata kvaliteta i količine ispuštenog efluenta komunalnih i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda – dostavljen na objavljivanje Sl. listu

Pravilnik o sadržaju evidencije ispuštanja komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda – biće objavljen u Sl. listu do kraja 2017.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2000/60/EZ (Okvirna direktiva o vodama)	7	Izrada Strategije upravljanja vodama	MPRR UV	2017.	REALIZOVANO	Strategiju je donijela Vlada na Sjednici održanoj 30.06.2017.
2	Direktiva 91/271/EEZ (Komunalne otpadne vode) i Odluka 2014/431/EU (Format izvještavanja	8	Revizija Strateškog master plana i priprema Specifičnog plana implementacije direktive (DSIP) sa definisanjem aglomeracija i osjetljivih područja	MORT JLS	2017.	U TOKU	Obaveza se realizuje kroz projekat „Revizija master planova za otpadne vode i priprema Nacrta plana za implementaciju specifične Direktive za komunalne otpadne vode (91/271/EEZ). Projekat se finansira iz sredstava Instrumenta za pretpristupnu podršku EU IPA I (III komponenta - OPRR 2012-2013), i biće realizovan u toku 2018.
		9	Priprema izvještaja	MORT	Godišnji izvještaji	NEREALIZOVANO	Priprema izvještaja će otpočeti nakon usvajanja Programa izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda (II kvartal 2018.)
3	Direktiva 98/83/EZ (Voda za piće)	10	Unaprijediti kontrolu kvaliteta vode za piće (kontrola malih seoskih vodovoda)	MZ IJZ	2017.	NEREALIZOVANO	Aktivnosti na realizaciji mjere će otpočeti nakon Potpisivanja protokola o vodi i zdravlju, čiji rok nije definisan a u nadležnosti je MZ.
		11	Nastavak izgradnje komunalne infrastrukture za snabdijevanje vodom za piće	MORT JLS	Aktivnosti po Master planu	U TOKU	Aktivnost se realizuje u kontinuitetu.
4	Direktiva 2006/118/EZ (Podzemne vode)	12	Definisanje podzemnih vodnih tijela	UV	2017.	U TOKU	U toku je implementacija IPA projekta „Jačanje kapaciteta za implementaciju Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori“ (IPA 2014-2020.) kroz koji će se definisati podzemna vodna tijela, a koji će trajati do 2020.

2.5. Zaštita prirode

U podoblasi Zaštita prirode do kraja 2017. planirana je realizacija 32 obaveze, od čega 16 u dijelu transpozicije i 16 u dijelu implementacije. Realizovano je 19 obaveza (16 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije) **što čini stepen realizacije od 59,38%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
ZAŠTITA PRIRODE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva Savjeta 92/43/EEZ (Staništa)	1	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT MPRR	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		2	Donošenje podzakonskih akata		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o sadržaju studije o ocjeni prihvatljivosti za područje ekološke mreže i Pravilnik o bližim kriterijumima za određivanje područja ekološke mreže („Sl. list CG“, br. 45/17)
2	Direktiva 2009/147/EZ (Divlje ptice)	3	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT MPRR	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		4	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim kriterijumima za određivanje područja ekološke mreže („Sl. list CG“, br. 45/17)
3	Regulativa Savjeta (EZ) br. 338/97 (CITES)	5	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		6	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
4	Regulativa Komisije (EZ) Br. 865/2006 (CITES)	7	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		8	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
5	Implementaciona Regulativa Komisije (EU) Br. 792/2012 (CITES)	9	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		10	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
6	Regulativa Komisije (EU) Br. 791/2012 (CITES)	11	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		12	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)

7	Direktiva Savjeta 83/129/EEZ (Uvoz kože i drugih proizvoda od foka)	13	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		14	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
8	Regulativa (EZ) Br. 1007/2009 (Trgovina proizvodima od foka)	15	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		16	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA								
ZAŠTITA PRIRODE								
Br	Propis EU	Aktivnost		Radnje	Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 92/43/EEZ (Staništa)	17	Uspostaviti mrežu Natura 2000	Kreirati osnov za istraživanja na licu mjesta u pripremnoj fazi procesa uspostavljanja Natura 2000 (povećati znanje o obavezama vezanim za uspostavljanje Natura 2000; finalizovati referentne liste staništa i vrsta; odrediti grance biogeografskih regiona i moguće izmjene Aneksa; definisati koncept Natura 2000 u Crnoj Gori; potvrditi nacionalnu SCI i SPA metodologiju i kriterijume odabira)	MORT AZŽS	2017.	REALIZOVANO ²	U okviru projekta „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže” koji je otpočeo 26.04.2016. i koji se realizuje iz IPA sredstava, do sada su realizovane sledeće aktivnosti: • Izrađen je Rječnik pojmova vezan za Naturu 2000; • Izrađen je vodič za obaveze, glavne aktivnosti i faze u skladu sa Direktivom o pticama i Direktivom o staništima; • Provjera i dopuna referentnih lista za vrste i staništa je u toku • Utvrđivanje koncepta za Naturu 2000; • Otpočete su ekspertske terenske aktivnosti (za ribe u januaru 2017, za staništa u aprilu 2017, a za ostale vrste u maju 2017.) U avgustu 2017, je odobren projekat „Promovisanje upravljanja zaštićenim oblastima kroz Integrisanu zaštitu ekosistema mora i priobalja na Primorju Crne Gore” , koji će biti finansirani iz sredstava GEF-a , a kroz koji će se unaprijediti baza podataka o morskim staništima i vrstama, tj. doprinijeti

² Mreža Natura 2000 nije još uvijek uspostavljena, realizovane su sve aktivnosti predviđene za 2017. godinu.

								prikupljanju dodatnih podataka za definisanje predloga morskih područja koja će biti sastavni dio predloga Nature 2000.
2	Direktiva 2009/147/EZ (Divlje ptice)	18		Prikupiti podatke za pripremu prijedloga pSCI i SPA (pripremiti popis lokacija- mapiranje staništa i i prikupljanje podataka o vrstama sa lica mjesta)	MORT AZŽS MPRR Lokalne vlasti UIP NPCG JPMD	2017.	U TOKU	- Izrađena je finalna referentna lista ptičijih vrsta u Crnoj Gori; - Usvojeni su i izrađeni kriterijumi za odabir SPA područja u Crnoj Gori; - Terenska istraživanja ornitologa otpočela su u martu 2017. i kontinuirano se odvijaju.
		19		Jačati administrativne kapacitete (odgovarajuće procedure ocjenjivanja, obuke i pilot slučajevi, mjere zaštite, upravljanje lokacijama, sprovođenje monitoringa i metodologije izvještavanja)		2017.	U TOKU	Održano je više radionica sa ciljem jačanja administrativnih kapaciteta, uz identifikovanu potrebu za daljim jačanjem administrativnih kapaciteta.
3	Direktiva 1999/22/EZ (držanje divljih životinja u zoološkim vrtovima)	20	Pripremiti i sprovesti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	Definisati vrste životinja koje su mogu držati u zoološkom vrtu i odrediti odstupanja za male zoološke vrtove korišćenjem iskustva EU i MSs (uz pomoć eksperta iz EU/MS)	MORT AZŽS UBHVFP UIP Lokalne vlasti	2017.	NEREALIZOVANO	Usljed nedostatka finansijskih sredstava i administrativnih kapaciteta nije se otpočelo sa realizacijom mjere.
		21		Uspostaviti sistem licenciranja za zoološke vrtove		2017.	NEREALIZOVANO	Sistem licenciranja se uspostavlja na osnovu podzakonskog akta u nadležnosti MPRR (koji će biti donešeni 2019.), pri čemu bi UBHVFP bio organ nadležan za izdavanje licence.
		22		Poboljšati saradnju i koordinaciju između nadležnih organa		2017.	REALIZOVANO	Formirana je Radna eksperstka grupa za zaštitu prirode (Rješenje Ministarstva održivog razvoja i turizma broj 109-85/64 od 18.05.2017).
		23		Poboljšati sistem vođenja evidencije u registru zooloških vrtova		2017.	NEREALIZOVANO	Aktivnost će se realizovati nakon donošenja podzakonskog akta u nadležnosti MPRR (2019.)
4	Regulativa (EZ) Br. 338/97, Regulativa (EZ) Br. 865/2006, Regulativa (EU) Br. 792/2012, Regulativa (EU) Br. 791/2012, (CITES)	24	Pripremiti i sprovesti poseban akcioni plan sa planom za obuku zaposlenih u Agenciji za zaštitu životne sredine, Ministarstvu finansija – Upravi carina, Upravi za inspekcijske poslove	Pripremiti plan obuke	MORT UC UIP	2017.	NEREALIZOVANO	Usljed nedostatka finansijskih sredstava i administrativnih kapaciteta nije se otpočelo sa realizacijom mjere.
		25		Sprovesti plan obuke		2017.	NEREALIZOVANO	Nakon pripreme Plana obuke počće sprovođenje istog.

5	Direktiva 83/129/EEZ (uvoz kože i drugih derivata foka)	26	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	Obezbijediti odgovarajuće ponude za zapošljavanje carinika i neophodne obuke vezano za inspekciju pošiljki	MORT AZŽS UBHVFP CU UIP	2017.	NEREALIZOVANO	Usljed nedostatka finansijskih sredstava i administrativnih kapaciteta nije se otpočelo sa realizacijom mjere.
6	Regulativa (EZ) Br.1007/2009 (Trgovina proizvodima od foka)	27		Ojačati kapacitete za identifikovanje proizvoda od foke		2017.	NEREALIZOVANO	Usljed nedostatka finansijskih sredstava i administrativnih kapaciteta nije se otpočelo sa realizacijom mjere.
7	Regulativa Savjeta (EEZ) Br. 3254/91 (zabrana korišćenja nagaznih zamki)	28	Preciznije regulisati implementaciju	Zabraniti uvoz kože i proizvoda iz zemalja koje nijesu navedene u Aneksu Odluke 98/596 EZ	MPRR UBHVFP MORT UIP CU	2017.	REALIZOVANO	Spisak zemalja koje nisu navedene u Aneksu Odluke 98/596 EZ iz kojih je zabranjen uvoz kože i proizvoda od kože prenešen je kao Prilog Pravilnika o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17).
		29		Ojačati sistem sprovođenja		2017.	NEREALIZOVANO	Nedostatak finansijskih sredstava i administrativnih kapaciteta.
8	Regulativa (EZ) Br.2173/2005 i Regulativa (EZ) Br.1024/2008 (FLEGT)	30	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	MPRR UBHVFP UIP CU	2017.	NEREALIZOVANO	Usljed nedostatka finansijskih sredstava i administrativnih kapaciteta nije se otpočelo sa realizacijom mjere.
9	Regulativa (EU) Br.995/2010, Regulati-va (EU) Br.363/2012 i Regulati-va (EU) Br.607/2012 «Drvo»	31	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	MPRR UBHVFP UIP CU	2017.	NEREALIZOVANO	Usljed nedostatka finansijskih sredstava i administrativnih kapaciteta nije se otpočelo sa realizacijom mjere.
		32		Definisati zone koje su naročito osjetljive u pogledu nelegalne sječe ili drugih nelegalnih aktivnosti		2017.	NEREALIZOVANO	

2.6. Industrijsko zagađenje

U podoblasti Industrijsko zagađenje do kraja 2017. planirana je realizacija 14 obaveza, od čega 10 u dijelu transpozicije i 4 u dijelu implementacije. Realizovano je ukupno 10 obaveza (9 u dijelu transpozicije i jedna u dijelu implementacije) što čini **stepen realizacije od 71.43%**.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2012/18/EU (Seveso III)	1	Izrada i donošenje zakona	MORT DVS (MUP)	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		2	Izrada i donošenje podzakonskih akata			REALIZOVANO	Pravilnik o količinama opasnih materija po kategorijama kojima se određuje stepen rizika SEVESO postrojenja („Sl. list CG“, br. 63/16) i Pravilnik o bližem sadržaju plana prevencije i plana zaštite od udesa („Sl. list CG“, br. 67/16)
2	Direktiva 2012/18/EU (Seveso III) Regulativa (EZ) br. 166/2006 (EPRT)	3	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		4	Izrada i donošenje podzakonskog akta o PRTR Crne Gore			REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja katastra zagađivača životne sredine („Sl. list CG“, br. 45/17)
3	Regulativa (EZ) br. 66/2010 (Ekološko označavanje)	5	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		6	Izrada i donošenje podzakonskog akta			REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima, kriterijumima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka („Sl. list CG“, br. 50/17)
4	Odluka Komisije 2012/481/EU (Ekološko označavanje)	7	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		8	Izrada i donošenje podzakonskog akta			REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima, kriterijumima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka („Sl. list CG“, br. 50/17)
5	Regulativa (EZ) br. 1221/2009 (EMAS)	9	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		10	Izrada i donošenje podzakonskog akta			NEREALIZOVANO	Tokom saradnje sa Sekretarijatom za zakonodavstvo oko Predloga pravilnika utvrđeno je da se sadržaj i izgled EMAS znaka ne mogu propisati na nacionalnom nivou za zemlje koje nijesu članice EU, kao i da ne postoji mogućnost da se u domaćem zakonodavstvu propišu uslovi koje mora da ispuni EMAS verifikator, već da te poslove isključivo može da obavlja lice akreditovano u zemljama članicama EU. Zaključeno je da ne postoji mogućnost izrade ovog podzakonskog akta za koji je ovlašćenje utvrđeno u članu 43 Zakona o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16).

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IED) i Direktiva 2001/80/EZ o velikim ložištima-LCP	11	Izraditi Specifični plan implementacije direktive (DSIP)	MORT	2017.	U TOKU	Izradu Zakona o industrijskim emisijama pratiće i izrada DSIP-a za IED, koja će detaljno objasniti sve aktivnosti i potrebne mjere, uz projekciju finansijskih sredstva i vremenskog okvira za potpunu primenu IED-a. U saradnji sa UNDP-em angažovan je ekspert za izradu DSIP-a, čija realizacija se očekuje tokom 2018.
2	Direktiva 2012/18/EU o kontroli opasnosti od većih udesa koji uključuju opasne supstance (SEVESO III)	12	Identifikovati «SEVESO» postrojenja u Crnoj Gori	MORT MUP AZŽS UIP	2017.	U TOKU	U toku je dostavljanje Obavještenja o SEVESO postrojenjima AZPŽS od strane kompanija. Do sada je AZPŽS dostavljeno 85 obavještenja od kojih su 4 SEVESO postrojenja većeg rizika. AZPŽS će napraviti listu SEVESO postrojenja na osnovu pristiglih obavještenja i identifikovati stepen rizika. Lista će se ažurirati u skladu sa pristiglim obavještenjima.
		13	Izraditi Specifični plan implementacije direktive-DSIP	MORT MUP	2017.	REALIZOVANO	Nije potrebno raditi DSIP, zato što su Zakonom o životnoj sredini, Pravilnikom o količinama opasnih materija po kategorijama kojima se određuje stepen rizika SEVESO postrojenja i Pravilnikom o bližem sadržaju Plana prevencije i Plana zaštite od udesa definisani svi koraci za implementaciju Direktive.
3	Regulativa (EZ) br. 166/2006 o registru zagađivača (EPRTR)	14	Uspostaviti registar zagađivača (PRTR) sa bazom podataka o emisijama zagađivača	AZŽS	2017.	NEREALIZOVANO	PRTR Protokol je ratifikovan u julu 2017, te će obaveze Crne Gore koje proizilaze iz navedene Regulative biti precizno definisane, dok će registar zagađivača (PRTR) biti uspostavljen u AZPŽS, uključujući bazu podataka o zagađivačima u skladu sa ovom Regulativom.

2.7. Hemikalije

U podblasti Hemikalije do kraja 2017. planirana je realizacija 35 obaveza, i to 20 u dijelu transpozicije i 15 u dijelu implementacije. Realizovano je 26 obaveza (11 u dijelu transpozicije i 15 u dijelu implementacije), što čini **stepen realizacije od 74,29%**.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE						
HEMIKALIJE						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije
1	Regulativa (EZ) br. 1907/2006 (REACH)	1	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO
		2	Donošenje podzakonskih akata		2017.	U TOKU
2	Regulativa (EZ) br. 1272/2008 (CLP)	3	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO
		4	Donošenje podzakonskih akata		2017.	U TOKU
3	Regulativa (EZ) br.528/2012 (Biocidi)	5	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO
		6	Donošenje podzakonskih akata		2017.	REALIZOVANO

³ Zakonom je stvoren je osnov za donošenje 8 podzakonskih akata:

Lista supstanci koje se ne upisuju u registar hemikalija (Prilog IV i V REACH Regulative);

Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalija (Regulativa (EU) 2016/266 o izmjeni Regulative (EZ) br. 440/2008 o utvrđivanju ispitnih metoda u skladu s REACH Regulativom) radi prilagođavanja tehničkom napretku – „Sl. list CG“, br. 68/17;

Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstance kao PBT ili vPvB (Prilog XIII REACH Regulative)- izrada u toku, biće objavljen do kraja 2017;

Pravilnik o bližem sadržaju bezbjednosnog lista (Prilog II REACH Regulative) – biće objavljen do kraja 2017;

Pravilnik o način izrade i sadržaj Izveštaja o bezbjednosti hemikalije (Prilozi I i XII REACH Regulative);

Pravilnik o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija (prilozi III,VI-XI REACH Regulative) – biće objavljen do kraja 2017;

Lista supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost (Prilog XIV REACH Regulative) – „Sl. list CG“ br. 65/17;

Uredba o ograničenjima proizvodnje, zabrane stavljanja na tržište određenih hemikalija i proizvoda (Prilog XVII REACH Regulative).

⁴ Zakonom je stvoren osnov za donošenje 3 podzakonska akata:

Način klasifikacije, označavanja i pakovanja hemikalije u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom UN (Prilozi I – V CLP Regulative)- biće objavljen do kraja 2017;

Lista klasifikovanih supstanci (Prilog VI CLP Regulative); (IV 2017) izrada u toku, biće objavljena do kraja 2017;

Svojstva supstance za koju može da se upotrijebi alternativni hemijski naziv, kao i sadržaj zahtjeva za upotrebu alternativnog hemijskog naziva (Prilog I CLP Regulative).

⁵ 1. Pravilnik o vrstama biocidnih proizvoda („Sl. list CG“, br. 66/16);

2. Pravilnik o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika („Sl. list CG“, br. 72/16);

3. Pravilnik o načinu procjene rizika biocidnih proizvoda („Sl. list CG“, br. 62/16);

4. Pravilnik o uslovima za stavljanje biocidnih proizvoda u promet i upotrebu („Sl. list CG“, br. 59/16);

5. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra biocidnih proizvoda („Sl. list CG“, br. 62/16);

6. Pravilnik o sadržaju izvještaja o uvozu biocidnih proizvoda („Sl. list CG“, br. 69/16);

7. Pravilnik o metodama za ispitivanje efikasnosti biocidnih proizvoda („Sl. list CG“, br. 5/17);

8. Pravilnik o sadržaju tehničkog dosijea i osnovnim podacima o biocidu („Sl. list CG“, br. 5/17);

9. Pravilnik o sadržaju zahtjeva za izdavanje dozvole za biocidne proizvode („Sl. list CG“ br.7/17)

10. Pravilnik o uslovima u pogledu kadra, prostora i opreme za pravna lica koja profesionalno koriste biocidne proizvode („Sl. list CG“, br. 26/17).

4	Regulativa (EU) br. 649/2012 (Izvoz/uvoz opasnih hemikalija)	7	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o hemikalijama („Sl. list CG“, br. 51/17.
		8	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju prethodnog obavještanja za izvoz hemikalija („Sl. list CG, br. 061/17“)
5	Regulativa (EZ) br. 1102/2008 (Izvoz i skladištenje metalne žive)	9	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		10	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		2017.	U TOKU	Kako je donešena nova Regulativa o živi 2017/852, u saradnji sa UNDP-em u toku je izrada studije koja će između ostalog sadržati analizu usklađenosti crnogorskog zakonodavstva sa novom Regulativom, nakon čega će se definisati aktivnosti za njeno prenošenje.
6	Regulativa (EZ) br. 648/2004 (Deterdženti)	11	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o hemikalijama („Sl. list CG“, br. 51/17. ⁶
		12	Donošenje podzakonskih akata		2017.	NEREALIZOVANO	Podzakonski akti biće donešeni tokom 2018.
7	Regulativa (EZ) br. 850/2004 (POPs)	13	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		14	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		2017.	NEREALIZOVANO	Donošenjem Uredbe o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu tokom 2018. postići će se dalje usklađivanje sa navedenom Regulativom. Anex V Regulative će se transponovati propisom kojim se uređuje klasifikacija otpada.
8	Direktiva Savjeta 87/217/EEZ (Azbest)	15	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		16	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		2017.	NEREALIZOVANO	Na osnovu: Zakona o životnoj sredini, Zakona o upravljanju otpadom, Zakona o zaštiti vazduha, Zakona o vodama, Zakona o IPPC je stvoren osnov za implementaciju Direktive. Kroz donošenje Zakona o industrijskim emisijama (2018.) i podzakonskih akata na osnovu istog (2019.) će se potpuno prenijeti Direktiva.
9	Direktiva 2004/9/EZ (Verifikacija - Dobra laboratorijska praksa)	17	Donošenje Zakona	MORT ME ATCG	2016.	REALIZOVANO	Zakonom o hemikalijama („Sl. list CG“ br. 51/17). Direktiva je djelimično transponovana, dok će se potpuna transpozicija postići donošenjem 2 podzakonska akta do kraja 2018. ⁷
		18	Donošenje podzakonskih akata		2017.	NEREALIZOVANO	
10	Direktiva 2010/63/EU (Zaštita životinja koje se koriste u naučne svrhe)	19	Donošenje odgovarajućih zakonskih normi	MPRR	2016.	NEREALIZOVANO	Nije se otpočelo sa realizacijom planiranih mjera, dok je PPCG-om pomjeren rok za 2018.
		20	Donošenje podzakonskih akata	MPRR UBHVFP	2017.	NEREALIZOVANO	

⁶ Zakonom o hemikalijama je stvoren osnov za donošenje 2 podzakonska akata, tokom 2018:

Metode ispitivanja biorazgradljivosti površinski aktivne supstance (Prilozi II, III, IV i VIII Regulative o detergentima)

Način obilježavanja i sadržaj liste o sastavu detergenta (Prilozi V i VI Regulative o detergentima).

⁷ Smjernice i uslove za DLP (Prilog I Direktive DLP) i Bliži sadržaj zahtjeva i obrazac DLP sertifikata.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
HEMIKALIJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Regulativa (EZ) br. 1907/2006 o registraciji, ocjeni, ovlašćenju i restrikciji hemikalija (REACH)	21	Pripremiti i izvršiti plan obuke kadrova u AZŽS	MORT AZŽS	2017-2020.	REALIZOVANO	Kroz ECHA projekat organizovane su studijska posjeta Hrvatskoj (jul 2017.) na temu bezbjednog upravljanja hemikalijama i EU proces i radionica o procjeni rizika u Tirani (april 2017.). Takođe, predstavnici AZPŽS prisustvovali su <i>Chemical Forum</i> -u u Helsinkiju (jun 2017.), te je nastavljena i on-line obuka o toksikologiji za predstavnike CETI-a i IJZ. Predstavnik UIP-a učestvovao je na otvorenoj sesiji sastanka Forumu za razmjenu informacija o sprovođenju Regulativa REACH, CLP i PIC u EU-u (novembar 2017. u Helsinkiju). Takođe, putem TAIEX instrumenta organizovana je misija u cilju uspostavljanja helpdeska (avgust 2017. u Zagrebu).
2	Regulativa (EZ) br. 1272/2008 (CLP)	22	Pripremiti i izvršiti plan obuke kadrova u AZŽS	MORT AZŽS	2017-2020.	REALIZOVANO	Kroz ECHA projekat organizovana je studijska posjeta Hrvatskoj (jul 2017.) na temu bezbjednog upravljanja hemikalijama i EU proces.
3		23	Izveštavanje o komunikaciji o bezbjednom korišćenju hemikalija	AZŽS	2016- kontinuirano	REALIZOVANO	Obaveza se sprovodi u kontinuitetu. AZPŽS će u saradnji sa profesionalnim institucijama nastaviti da organizuje okrugle stolove, radionice, kao i da kontinuirano informiše proizvođače, uvoznike, dalje korisnike i druge zainteresovane strane o bezbjednom upravljanju hemikalijama
4	Regulativa (EZ) br. 528/2012 (Stavljanje u promet i korišćenje biocidnih proizvoda)	24	Pripremiti i usvojiti plan primjene zakona i podzakonskih akata	MORT AZŽS	2017.	REALIZOVANO	Zakon o biocidnim proizvodima se primjenjuje od 1.1.2017. i donešeni su svi podzanski akti koji omogućavaju njegovu potpunu primjenu. Zakonom je propisano da su proizvođači, uvoznici odnosno izvoznici koji stavljaju u promet i upotrebu biocide dužni da usaglase poslovanje sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana početka primjene istog. AZPŽS je do sada izdala 86 Rješenja za upis u privremenu listu biocidnih proizvoda.
		25	Pripremiti (u 2017) i obezbjediti realizaciju plana obuke kadrova u AZŽS (2017-2020)	AZŽS MORT	2017 – 2020.	REALIZOVANO	Održana TAIEX ekspertska misija „Podrška u implementaciji Zakona o biocidnim proizvodima i podzakonskih akata donesenih na osnovu navedenog zakona“ (april 2017.). Takođe, putem TAIEX instrumenta organizovana je misija u cilju uspostavljanja helpdeska (avgust 2017. u Zagrebu).
5	Regulativa (EU) br. 649/2012 (Izvoz-uvoz hemikalija - PIC)	26	Uspostaviti i voditi PIC postupak u skladu sa ovom Regulativom i Roterdamskom konvencijom	AZŽS	2016 - kontinuirano	REALIZOVANO	AZŽS sprovodi PIC postupak, dok je potrebno dalje jačanje administrativnih kapaciteta.
		27	Izgradnja kapaciteta (ljudskih resursa) za ispunjavanje obaveza Roterdamske konvencije za zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od opasnih hemikalija	MORT AZŽS UC	2017-2020	REALIZOVANO	Odobrena tehnička pomoć od strane Sekretarijata Roterdamske konvencije (15.11.2017.).

6	Regulativa (EZ) br. 1102/2008 (Izvoz i skladištenje metalne žive)	28	Obezbjediti kontrolu i voditi evidenciju nad skupljanjem, skladištenjem i izvozom metalne žive	AZŽS UIP	2017-2018.	REALIZOVANO	Kroz projekat „Pripreme za ratifikovanje i implementaciju Minamata Konvencije o živi-inicijalna procjena za Crnu Goru“ koji će trajati dvije godine (2016-2018.) obezbijedena su sredstva za izradu Studije o količinama žive u Crnoj Gori, koja će omogućiti bolju evidenciju i kontrolu nad živom. Takođe, AZPŽS je u saradnji sa UNDP-em izradila Priručnik o živi, štampan u 3000 primjeraka i koji se distribuira.
7	Regulativa (EZ) br. 648/2004 (Deterdženti)	29	Izdavanje dozvola za korišćenje površinski aktivne supstance (industrijski deterdžent)	AZŽS UIP	U primjeni	REALIZOVANO	U skladu sa Zakonom o hemikalijama industrijski deterdženti mogu se stavljati na tržište na osnovu dozvole za upotrebu površinski aktivne supstance koju izdaje AZPŽS. Do sada nije bilo zahtjeva za izdavanje navedene dozvole.
8	Regulativa (EZ) Br. 850/2004 (POPs)	30	Uspostavljanje inventara ispusta POPs-ova u vodu i zemljište, i unapređenje inventara ispusta POPs u vazduh kroz Program monitoringa životne sredine	AZŽS UIP	2017-2021.	REALIZOVANO	Program monitoringa životne sredine, koji sadrži i inventar ispusta, sprovodi AZPŽS.
		31	Ažuriranje Nacionalnog implementacionog plana (NIP) za Stokholmsku konvenciju	MORT, AZŽS, CETI	2016-2018.	REALIZOVANO	NIP se kontinuirano ažurira kroz projekat „Razmatranje i ažuriranje nacionalnog implementacionog plana za Stokholmsku konvenciju i POPs u Crnoj Gori“. Ciljevi ažuriranja NIP-a su: usklađivanje sa članom 7 Stokholmske konvencije ažuriranjem NIP-a o POPs i izgradnja kapaciteta u okviru ažuriranja NIP-a.
9	Direktiva 87/217/EEZ, Direktiva 91/692/EEZ i Regulativa (EZ) Br. 807/2003 (Azbestos)	32	Identifikacija problema i izrada akcionog plana sa mjerama za zaštitu od štetnog dejstva azbesta (Specifični plan implementacije direktive - DSIP)	MORT AZŽS	2017.	REALIZOVANO	MORT je pripremio Informaciju o identifikaciji problema sa Akcionim planom sa mjerama za zaštitu od štetnog dejstva azbesta, koja je usaglašena sa svim relevantnim institucijama.
		33	Izrada priručnika za rukovanje sa materijalima, koji sadrže azbestna vlakna (slobodni ili vezani azbest)	AZŽS	2017.	REALIZOVANO	Priručnik za rukovanje materijalima koji sadrže azbestna vlakna (slobodni ili vezani azbest) objavljen je na sajtu AZPŽS.
		34	Informisanje javnosti o štetnosti azbesta i rukovanju sa otpadom koji sadrži azbest		2017.	REALIZOVANO	AZPŽS je tokom marta i aprila 2017. Održala predavanje na temu: Azbest i njegov negativan uticaj na okolinu i zdravlje - Osnovna škola „Njegoš“ – Spuž i Gimnazija „Petar I Petrović Njegoš“ – Danilovgrad. Takođe, distribuiraće se Priručnik za rukovanje materijalima koji sadrže azbestna vlakna.
10	Direktiva 2004/42/EZ (VOC – isparljiva organska jedinjenja u premazima – «boje i lakovi»)	35	Vršiti efikasan inspeksijski nadzor nad tržištem (uvozom) boja, lakova i drugih vrsta premaza, koji sadrže isparljiva organska jedinjenja.	UIP	2017.	REALIZOVANO	Vrši se inspeksijski nadzor u skladu sa važećim propisima.

2.8. Buka

Za podoblast Buka, do kraja 2017. planirana je realizacija 6 obaveza, od čega 1 u dijelu transpozicije i 5 u dijelu implementacije. Realizovane su 3 obaveze (1 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije), što čini **stepen realizacije od 50%**.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
BUKA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva (EU) 2015/996 (metode za procjenu buke)	1	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2016.	REALIZOVANO	Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 17/17).

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
BUKA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2002/49/EZ (buka u životnoj sredini - END)	2	Organizovanje obuke za sve relevantne institucije vezano za pripremu strateških mapa buke	AZŽS JLS MSP MORT	2017.	NEREALIZOVANO	Obuke će se sprovoditi kroz praktičan rad prilikom same izrade strateških karata buke. Sredstva za ovu podoblast, uključujući izradu strateških karata buke, planirana su u iznosu od 352.000 EUR kroz IPA II - Akcioni dokument za 2016. koji je usvojen 2.12.2016, dok će sredstva biti na raspolaganju nakon potpisivanja finansijskog sporazuma, tokom 2018.
		3	Izrada Strateških karata buke za glavne puteve	AZŽS	2017.	NEREALIZOVANO	Sredstva u iznosu 50.000 EUR predložena su od strane AZPŽS, za budžet za 2018. Sredstva za podoblast Buka, uključujući izradu strateških karata buke, planirana su u iznosu od 352 000 EUR kroz IPA II - Akcioni dokument za 2016. koji je usvojen 2.12.2016, dok će sredstva biti na raspolaganju nakon potpisivanja finansijskog sporazuma, tokom 2018.
		4	Izrada Strateških karata buke za aglomeracije	Glavni grad Podgorica	2017.	U TOKU	Sredstva u iznosu od 40 000 EUR obezbjeđena su Budžetom Glavnog grada Podgorica. Očekuje se završetak Tenderske procedure za odabir ponuđača i izbor ponuđača, nakon čega će se otpočeti sa realizacijom mjere u 2018.
		5	Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema, koji će obuhvatati i podatke o buci	AZŽS	2017.	REALIZOVANO	Uspostavljen je informacioni sistem, kojem je potrebna dalja nadogradnja.
2	Direktiva Komisije (EU) 2015/996 (metode za procjenu buke)	6	Primjeniti metode u izradi Strateških karata buke	AZŽS	2016.	REALIZOVANO	Kako su metode propisane Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 17/17) iste će biti primijenjene prilikom izrade karata buke od strane akreditovane laboratorije koja bude odabrana za izradu istih.

2.9. Civilna zaštita

U podoblasti Civilna zaštita planirana je realizacija 2 obaveza (1 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije). Jedna obaveza je realizovana (u dijelu transpozicije) što čini **stepen realizacije od 50%**.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
CIVILNA ZAŠTITA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2012/18/EU (Seveso III)	1	Saradnja na izradi nacrti i prijedloga zakonskih i podzakonskih, izvršnih pravnih normi	MORT MPRR MUP (DVS)	2017.	REALIZOVANO	Ostvarena saradnja svih nadležnih institucija prilikom izrade propisa.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
CIVILNA ZAŠTITA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Odluka 1313/2013/EU (Mehanizam za civilnu zaštitu)	2	Pripremiti i donijeti Strategiju za smanjenje rizika od katastrofa sa Akcionim planom	MUP (DVS)	2017.	U TOKU	Javna rasprava o Strategiji za smanjenje rizika od katastrofa sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije za period 2018-2023. godine okončana je 13.11.2017.godine i u toku su pripremne aktivnosti za postupak prikupljanja mišljenja od nadležnih organa i drugih institucija na konačan tekst Predloga strategije.

2.10. Klimatske promjene

Za podoblast Klimatske promjene do kraja 2017. predviđena je realizacija 3 obaveze u dijelu implementacije. Realizovane su sve 3 obaveze što čini **stepen realizacije od 100%**.

PLAN IMPLEMENTACIJE - KLIMATSKE PROMJENE						
ODS I F-GASOVI						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Status realizacije	Komentar
1	Regulativa (EZ) br. 1005/2009 («recast»), sa amandmanima Regulative (EZ) br. 596/2009, 744/2010, 1087/2013, 1088/2013 (ODS)	1	Nastaviti sa primjenom	MORT AZŽS	REALIZOVANO	Implementira se u velikoj mjeri, dok će se puna implementacija ostvariti donošenjem zakonskih i podzakonskih akata.
2	Regulativa (EU) br. 517/2014 (F - gasovi)	2	Nastaviti sa primjenom	MSP AZŽS	REALIZOVANO	
SAOBRAĆAJ I GORIVA						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 98/70/EZ	3	Nastaviti sa kontrolom kvaliteta goriva	AZŽS	REALIZOVANO	Direktiva 98/70/EZ u potpunosti je transponovana kroz Zakon o kvalitetu vazduha („Sl. list CG", br. 25/10 i 43/15) kao i Pravilnik o graničnim vrijednostima zagađujućih materija u tekućim gorivima fosilnog porijekla („Sl.list CG“ br. 43/10). Direktiva 98/70/EZ se sprovodi kroz Godišnje programe monitoringa kvaliteta koje koordinira i priprema AZPŽS.

2.11 Horizontalne obaveze

Strategijom s AP predviđena je realizacija 4 horizontalne obaveze. Realizovane su 3 obaveze, što čini **stepen realizacije od 75%**.

HORIZONTALNE OBAVEZE					
Br	Mjera	Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Izrada Plana reorganizacije i jačanja administrativnih kapaciteta na nacionalnom i lokalnom nivou za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena	1	MORT	2017.	REALIZOVANO Plan reorganizacije i jačanja administrativnih kapaciteta za sektore životne sredine i klimatskih promjena za period 2017-2020 usvojen je na Sjednici Vlade održanoj 12.07.2017. Plan će omogućiti uspostavljanje adekvatne institucionalne organizacije i jačanje administrativnih kapaciteta sa specifičnim stručnim znanjem u relevantnim institucijama na državnom i lokalnom nivou nadležnim za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.
2	Revizija infrastrukture za životnu sredinu	2	MORT	2017.	REALIZOVANO Obaveze su realizovane kroz projekat „Revizija infrastrukture u sektoru životne sredine i izrada Studije priuštivosti“, koji je finansiran iz sredstava Instrumenta za pretprijetupnu podršku EU IPA I (III komponenta - Operativni program za regionalni razvoj (OPRR) 2012-2013). Revizijom je jasno utvrđeno stanje infrastrukture u oblasti životne sredine, dok su Analizom priuštivosti obezbijeđene referentne vrijednosti i mejrila priuštivosti.
3	Izrada Analize priuštivosti na nacionalnom i regionalnom nivou	3	MORT	2017.	REALIZOVANO
4	Uspostavljanje Eko-fonda	4	MORT	2017.	U TOKU Obaveza se realizuje kroz projekat „Program uspostavljanja Eko fonda u Crnoj Gori“ koji je počeo sa realizacijom 01.04.2017. Uspostavljanje Eko fonda, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini („Sl. list CG“ 52/16) predviđeno je u avgustu 2018. Projekat se finansira iz sredstava Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF), a implementira ga Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

3. Sumarni pregled

Strategijom s AP je do kraja 2017. godine predviđena realizacija 156 obaveza, od čega su realizovane 94 obaveze, dok je realizacija 26 obaveza u toku.

Ukupan stepen realizacije obaveza Strategije s AP je 60,26%.

U nastavku je dat tabelarni prikaz broja obaveza po podoblastima, predviđenih Strategijom s AP za izvještajni period jul 2016 – decembar 2017. godine.

	Podoblast	Ukupno	Realizovane obaveze	Obaveze čija je realizacija u toku	Nerealizovane obaveze	Stepen realizacije
1.	Horizontalno zakonodavstvo	16	5	8	3	31,25%
2.	Kvalitet vazduha	9	4	3	2	44,44%
3.	Upravljanje otpadom	23	14	2	7	60,87%
4.	Kvalitet voda	12	6	4	2	50%
5.	Zaštita prirode	32	19	2	11	59,38%
6.	Industrijsko zagađenje	14	10	2	2	71,43%
7.	Hemikalije	35	26	3	6	74,29%
8.	Buka	6	3	1	2	50%
9.	Civilna zaštita	2	1	1	/	50%
10.	Klimatske promjene	3	3	/	/	100%
11.	Horizontalne obaveze	4	3	1	/	75%
	UKUPNO	156	94	27	35	60.26%